

IV.7002.65.2014.JP

Pan

Andrzej Halicki

Minister Administracji i Cyfryzacji

Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpływa wiele skarg dotyczących naruszenia praw i wolności obywatelskich w ramach stosowania szczególnych regulacji prawnych odnoszących się do realizacji inwestycji infrastrukturalnych, a w szczególności przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (*tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 687 ze zm.*) (dalej: specustawa drogowa). Skarżący, odnosząc się do swoich indywidualnych spraw często podnoszą zarzut przewlekłości postępowań administracyjnych prowadzonych na podstawie w/w ustawy oraz zwracają uwagę na liczne nieprawidłowości w zakresie oceny dowodów, a w szczególności dowodu w postaci operatu szacunkowego nieruchomości podlegającej wywłaszczeniu. Na tle niektórych z tych skarg Rzecznik podejmuje działania interwencyjne przewidziane ustawie z dnia 15 lipca 1987 roku o Rzeczniku Praw Obywatelskich (*tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.*) (dalej: ustawa o Rzeczniku), ponieważ skargi wskazują na możliwość naruszenia wolności i praw człowieka i obywatela.

W ostatnim czasie, Najwyższa Izba Kontroli opublikowała informację o wynikach kontroli „Nabywanie przez Skarb Państwa nieruchomości pod drogi krajowe objęte Programem Budowy Dróg Krajowych w latach 2008-2013”. Głównym celem kontroli była ocena, czy wojewodowie przestrzegali, przy wykonywaniu zadań związanych z pozyskaniem nieruchomości na potrzeby budowy dróg objętych Programem, praw obywateli związanych z przejęciem ich własności na cele publiczne.

Z podsumowania wyników kontroli wynika m.in., że wojewodowie przekraczali terminy do wydania decyzji ustalającej wysokość odszkodowania należnego właścicielowi nieruchomości

przejętej pod budowę drogi. Postępowania administracyjne w tym zakresie były wszczynane ze zwłoką i prowadzone w sposób przewlekły. Operaty szacunkowe nieruchomości nie były rzetelnie weryfikowane, ponieważ nie dokonywano prawidłowej oceny ich wartości dowodowej. Działalność wojewodów w tym zakresie została oceniona przez Najwyższą Izbę Kontroli negatywnie ze względu na nieprzestrzeganie praw obywateli.

Powyższe prowadzi do niepokojącego wniosku, że nieprzestrzeganie praw obywateli w postępowaniach prowadzonych przez wojewodów na podstawie specustawy drogowej nie występuje incydentalnie, lecz nabrało charakteru przyjętej praktyki postępowania w tego typu sprawach. Wprawdzie kontrola Najwyższej Izby Kontroli nie dotyczyła wszystkich urzędów wojewódzkich, niemniej jednak należy przypuszczać, że do podobnych nieprawidłowości dochodzi także w urzędach, które nie były nią objęte. Wyniki przeprowadzonej kontroli potwierdzają spostrzeżenia Rzecznika na tle skarg wpływających do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich.

W ramach końcowych uwag i wniosków Najwyższa Izba Kontroli wskazała, że wojewodowie powinni wszczynać z urzędu postępowania w sprawie ustalenia wysokości odszkodowań z dniem wydania decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej, co wraz z innymi działaniami o charakterze organizacyjnym ułatwi dotrzymywanie ustawowych terminów wydania decyzji przewidzianych w specustawie drogowej. Ponadto, wojewodowie powinni zapewnić rzetelną weryfikację wartości dowodowej operatów szacunkowych, by możliwe było ustalenie odszkodowania spełniającego konstytucyjne wymogi słusznej rekompensaty za wywłaszczenie. Najwyższa Izba Kontroli wskazała także konkretne środki, które należy podjąć, by prawa obywateli były przestrzegane.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (*Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.*) minister właściwy do spraw administracji publicznej sprawuje nadzór nad działalnością wojewody na podstawie kryterium zgodności jego działania z powszechnie obowiązującym prawem, a także pod względem rzetelności i gospodarności.

Biorąc to pod uwagę, na podstawie art. 14 pkt 3 ustawy o Rzeczniku zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o poinformowanie Rzecznika, jakie działania zostały podjęte w przedmiotowej sprawie celem wyeliminowania nieprawidłowości w działaniach wojewodów, stwierdzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli oraz o przekazanie stanowiska Pana Ministra odnośnie do wskazanych w raporcie Najwyższej Izby Kontroli wystąpień pokontrolnych, skierowanych do wojewodów.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich,

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich